

mlčky učiněný. Avšak projev ten se musí státi k pojistníkovi nebo k obmyšlené osobě, a to dříve, než nastala pojistná událost, v souzeném případě úmrtí Emila D-a. Neboť ustanovení § 5 čís. 2 všeobecných pojišťovacích podmínek, jež se na souzený případ vztahuje, neustanovuje, že se zrušení smlouvy může státi pojišťovnou bez jakéhokoliv projevu k pojistníkovi nebo k osobě obmyšlené. Poněvadž úprava všeobecných pojišťovacích podmínek pochází od pojišťovny, jest i ustanovení § 5 vykládati v neprospěch pojišťovny. A že projev ten musí býti učiněn před zánikem pojistné události, plyne ze všeobecných ustanovení o výkladu smluv, podle nichž je vykládati smlouvy tak, by se nepřičily zásadám poctivého styku. Odporuje však těmto zásadám, když pojišťovna nevyvodí důsledky z prodlení v placení premií a přijímá je dokud z toho má prospěch, a zaujme opačné stanovisko, jakmile prospěch pomine tím, že nastala pojistná událost a pojistná jistina se stala splatnou. Že pojišťovna učinila k žalobkyni před vznikem pojistné události, před smrtí Emila D-a ze dne 16. srpna 1929 projev o odstupu od smlouvy, sama ani netvrdila. Nedošlo-li tímto způsobem k odstupu od pojišťovací smlouvy, je žalovaná pojišťovna povinna pojistnou jistinu zaplatiti.

Čís. 11533.

Novela o právu manželském (zákon ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n.).

Podle § 19 zák. lze se domáhati nové úpravy stavu založeného na ujednání stran nebo na rozhodnutí soudu, nikoliv úpravy otázek, jež dosud vůbec nebyly upraveny. Dosavadní úpravou jest rozuměti úpravu pozitivního rázu, nikoliv zřeknutí se nároku. Nároky, jichž nové úpravy lze se podle § 19 zák. domáhati, rozdělení jmění a výživa manželky a zaopatření dětí, jsou každý pro sebe nárokem samostatným, mohou býti každý samostatně uplatněni a, není-li opačná vůle stran, nelze z toho, že jeden byl upraven, dovozovati nárok na úpravu druhého.

Změna poměrů bez zřetele na § 19 zák. neodůvodňuje přiznání výživného manželce, jež se ho původně vzdala, leč že by bylo usuzovati na to, že strany měly v úmyslu připustiti jeho změnitelnost.

(Rozh. ze dne 2. dubna 1932, Rv I 136/31.)

Manželství stran bylo dne 13. března 1913 dobrovolně rozvedeno, při čemž se manželka vzdala nároku na výživné. Usnesením ze dne 30. srpna 1919 bylo manželství stran rozloučeno. Žaloba manželky proti manželi o placení výživného byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolatelka napadá rozsudek odvolacího soudu z důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s., leč neprávem. Míní, že jest oprávněna žádati podle § 19 roz-

lukového zákona přiznání výživného, ač se ho vzdala smírem ze dne 13. března 1913 při dobrovolném rozvodu manželství, poněvadž při rozvodu došlo mezi manželi smírem k úpravě o rozdělení jmění a dovolatelka majetkových předmětů, jichž se jí ze smíru dostalo následkem válečných a poválečných poměrů pozbyla, což prý již podle citovaného § 19 postačí a není potřebí, by smír byl ujednán přímo o výživném; ostatně prý smírem jí přiznané majetkové předměty a výhradné požívání jest na rovni s výživným stanoveným ve formě peněžitě renty. Náзору dovolatelky bylo by přisvědčiti tehdy, kdyby dohoda o rozdělení jmění a o užívání jeho jednotlivých částek dovolatelkou měla podle úmyslu smluvních stran býti náhradou za výživné a na její výživu určena a kdyby se dovolatelka byla výživného zřekla jen důsledkem toho. Kdyby však zřeknutí se výživného dovolatelkou nebylo v oné příčinné souvislosti s rozdělením jmění a s umluveným jeho požíváním, nebylo by lze dovolatelce přisvědčiti. Podle § 19 zákona rozlukového lze se domáhati nové úpravy stavu založeného na ujednání stran nebo na rozhodnutí soudu, nikoli úpravy otázek, které dosud upraveny vůbec nebyly. Dosavadní úpravou rozuměti jest úpravu pozitivního rázu, nikoli však zřeknutí se nároku, jímž se úprava nároku nejen neprovádí, nýbrž nárok sám shodnou vůlí stran se přímo vylučuje. Nároky, jichž nové úpravy lze se podle § 19 rozlukového zákona domáhati, totiž rozdělení jmění a výživy manželky a zaopatření dětí (§§ 106 a 108 obč. zák.), jsou každý pro sebe nárokem samostatným, mohou býti každý samostatně upraven a, není-li opačné vůle stran, nelze z toho, že jeden byl upraven, dovozovati nárok na úpravu druhého. Dovolatelka před procesním soudem ani netvrdila, že dohoda o společném majetku a o jeho užívání měla býti náhradou výživného; naopak podle jejího přednesu mělo užívání trvati jen do doby, až se děti stran budou moci samostatně živiti, smluven tudíž jeho zánik i pro dobu rozvodu. Dovolatelka odůvodňovala nárok na výživné jen tím, že nastala změna majetkových poměrů stran. Jest tedy zkoumati, zdali změna bez zřetele na § 19 rozlukového zákona odůvodňuje přiznání výživného, ač se ho dovolatelka původně vzdala. Ani s tohoto hlediska není nárok dovolatelky oprávněn. Ze zákona nelze dovoditi, že vzdání se výživného v každém případě má platnost jen s výhradou nezměněných poměrů; naopak jest vycházeti ze zásady, že každá smlouva, již jest i smír, upravuje poměry konečně a že změna poměrů nemá na ni vliv a změnitelnost vzdání se lze přiznati jen tam, kde podle vykládacího pravidla § 914 obč. zák. lze usuzovati, že smluvní strany jeho změnitelnost měly v úmyslu připustiti. Tento názor právní vyslovil nejvyšší soud opětně, i v rozhodnutí čís. 5417 sb. n. s., jehož se i dovolatelka dovolává a na něž též poukazuje. Dovolatelka v první stolici vůbec netvrdila skutkové okolnosti, z nichž by mohl býti dovozován úmysl stran, že se vzdání se výživného děje jen za předpokladu nezměněných poměrů. Ostatně s možností změny v majetkových poměrech stran lze a se ztrátou výdělečnosti stářím neb chorobami dokonce jest počítati. Ani okolnost, že usnesením ze dne 30. srpna 1919 došlo k rozluce manželství místo dřívějšího roz-

vodu, nelze považovati za důležitý důvod pro přisouzení výživného, ježto rozluka neměla ve příčině výživného vlivu, ana, jak shora uvedeno, dovolatelka neměla na ně nárok ani v době, kdy manželství bylo jen rozvedeno.

Čís. 11534.

Jest přípustné opatření o případné proměně trestu peněžitého ve vězení, uložena-li pokuta pro svévoli advokátu v jeho vlastní věci.

(Rozh. ze dne 2. dubna 1932, Rv I 231/31.)

Ve sporu proti advokátu Dr. K-ovi nevyhověl Nejvyšší soud dovolání žalovaného a uložil dovolateli pokutu pro svévoli 500 Kč, v případě její nedobytnosti vězení v trvání tří dnů. V tomto směru uvedl v

důvodech:

Pro zřejmou svévolnost dovolání byla dovolateli podle §§ 512 a 220 první odstavec c. ř. s. uložena přiměřena pokuta pro svévoli. Opatření o případné proměně trestu peněžitého ve vězení se nepřiči ustanovení poslední věty třetího odstavce § 220 c. ř. s. (čl. VI čís. 9 nov. o úl. s.), poněvadž ustanovení toto neplatí, když příslušníci stavů tam uvedených nejednají jako zmocněnci, nýbrž jsou stranou a jako takoví musí ovšem trpěti, by s nimi bylo zacházeno stejně jako s jinou stranou (vysvětlivky k osnově zákona o úlevách soudům — E. B. — str. 53).

Čís. 11535.

Konkursní řád ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n.

Pro otázku jsoucnosti pohledávky v konkursním řízení nezáleží na tom, že není číselně určitá nebo splatná. Takovou pohledávku nelze však bráti v úvahu při zkoumání platební neschopnosti.

(Rozh. ze dne 2. dubna 1932, R II 59/32.)

Soud první stolice zamítl návrh na vyhlášení úpadku na jmění firmy L., společnosti s r. o. Rekursní soud návrhu vyhověl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Jde jen o to, zdali firma má kromě státu, jemuž dluží daně, ještě další věřitele, či zda jest stát jejím jediným věřitelem, jak tvrdí rekurenti. Soud rekursní má právem za to, že společnost má více věřitelů než jednoho. Pohledávka M-ské spořitelny proti společnosti vznikla okamžikem, kdy se firma ve sporu u okresního soudu v M. značka C III.